

Koloniak aikomaikoz aipatu, ta España'z jaubetu nai alemanak

Ipar-Amerika'ko politikoak orixe diñoe.-Aita Santuari zorion-agurra biali Hitler'ek.-Salatariak zigortuteko legea.-Alemania'ko gotzañak bake eske.-Lille'n, amar milla langillek oporra.-Alemania'ko burnibideak estadiak osoro beregandu ditu.-Amar urteko mutiko bat ostu dabe Saint Prix'en.-Blum'en itzaldia entzun nairik.-Beste izparrak.

AUREZ GERTU

Londres.—Egazkiñak suagutuen etofilo balitzaz, urioi suagatu ez dagien zenbat argi euki bea dan jakiteko asmoz egaz kiñak bart ibili ziran uri gainean.

HITLER'EK, BE. ZORION-AGURA AITA SANTUARI

Berlin.—Aita Santua osatu dala jakin dabenean, zorion agura igori dautso Hitler, Alemania'ko agintari nagusiak.

ATXILOTZEKO-ASMOZ

Varsovia.—Azerketa asko egin dabez Eftzainak ta baltzakeri zale ta anarkista etsi ebezan guztiak atxilotu dabez.

INGELATERA'N BE, BA DIRA NAS TE ZALEAK

Londres.—Ingelaterako guda gai ta mur tizio-tokietan lapur eta ta galtzeak norbaitzuk egin dabazana, garbi esan dau guda itxasontzi taldeen buruak.

MUETA GUSTIETAKO KRISTALAK
GORBEA Y C.ia

41'gn. Alameda de San Mamés txaidian
11447 Urutizkifia

Hitler'en azkenengo itzaldiaz

Ezertxo ere etzuala agertu, diote ingeles izparringi geyenak

Nazitarrentzat berenizat ere, uisa ta naskagarria izan onen zan

HITLER'EK BAKEA NAI EI DAU

Paris.—Rudolf Kircher, nazitar idazlea, fuhrer'aren azken-itzaldiaz diardu. Onen jokaera ta asmoak eokoi be egokiak izan zirala, diño. Oraingo asmo eta eragotzenak zeintzuk eta nola-koak diran adierazte, ezer onurarik lortuteko bide bakari elizan, eta orlik, alkarlaguntzarako baldintzak aurkitu. Baldintza orok "Lumen" eta Eden'en itzaldietan ez el-dira argiro ikusi.

Bahian benetan ikaragarria, auxe. Auzo-erlekin adizkidetako egunean lotuteko gertu el-dago Hitler.

Txekoslovakia'rik ez ebalu aipatu itzaldian diño batzuk, baina ez da egia. Eriren eskubideak, minorias diralakoen auziaz. Txekoslovakia be aipatu eban. Estadu onek adizkidetasun bidez ibilteko asmorik ez dau agertu, ordea, oraingoan, eta erantzun gozozik jasotek ez eban, beraz.

NORK SINISTUKO, ORDEA?

Paris.—Ona emen i geles izparringien jritziak, fuhrer'aren mintzaldi ortaz. Itzaldi arek uts emon dauala, diño geyenak, ezer zuzenduteko biderik agertu ez ebalako.

Bake-zale denik Alemania, ez da are itzetaz ulertzen. Ortarako ta ekonomiarloak zendututeko nai itzakean erien ituben eta alkar-laguntza ez dau inok somatu.

"Daily Telegraph"-ek, Alemania'k europar sartaldetarekin nasterik ez dauela nai diño, ta bitartean erusatar sovietari kontra egiten jardun.

SALATARIK DIRALA-TA

Valencia.—Zuzentzako idazkari orleak eta Ortega Gasset Efkaleko epaile nagusiak jardunaldi bat izan dute.

Barcelona'ra joan bea zala ta burututako lanen befi eman zion Zuzentzako idazkari orleak Ortega Gasset jaunari.

Amnistia aldeko alegiaj ondo eritxi dio idazkariak.

Izpiagoazko lege bat ere lastef argi talduko dute. Azken ministro-batzaiean ontzat artu zan, eta orain Efkaleko len dakariak izenpetutia bakarik palta.

ESPAÑA'N PIRATEN MINAK

Bayona (Euzkadi).—Itxasertzean miña asko aurkitu dituzte, España aldeko uretatik aron eldurikoak.

Batzuk, aitzak jotean ler egin dute. Pantzefat gudontziak biali dituzte miña oriek ler-aztera.

ALEMANIA'KO OBISPUAK OYUKA

Londres.—"Le Nouveau Peuple" izparringia Alemaniak aituta, befi auxe argitatu du "The Times" egunkariak.

Alemania'ko gotzain katolikak idarki bat zuzendu dautse lurbira osoko katoliki koei, española guda efi barukoa lenbailen amaituteko alegiaj egin ditzatela eska tuaz.

Ango odol isuritea alik lastefen bukatu

tea, gixadi osoarentzat onuratsua izango dala.

ESANAK EDER

Paris.—España'ra boluntarioak bidaltzea dala-ta, Alemani ta Portugal'en erantzu na ez dau inork ontzat artu.

Bafiketaka, ordea, ezer ez iritxi.

KOLONIAK AITZEKI, NAZITARRAK

Washington.—Koloniaen auzia, aikomakoz sortu dutela alemanak oraingoan, diote emengo politikoak.

España'ko lufaldeak eurenaganatuteko alegiaj egiten arj dirala inork oartu ez dezan, beste gietakoak kolonien buruazte jafi nai dituzte, española jazoerak artu aziaz.

HITLER ETA MUSSOLINI ETA FRANCO

Bayona (Euzkadi).—Españar paxisten aldeko izparrak eldu yakuz, eta diñoenez, italiaf eta aleman gobernuak española paxisten nola eta mundik lagundu onetarako erabaki ei dabe.

Mediteraneo aldean, italiafak lagunduko dautse, eta española laterfiko erdi alde ta ipaf aldean, alemanak.

AMAR MILA LANGILEK OPOR

Lille.—Langileen eskari biderkoak uga zabak onartu ez ditutela ta, zeramika ala etak, amar mila langilek opor egitea era bagi dabe.

ROOSEVELTI ESKUBIDEAK BARI RO EMON

Washington.—Senaduko batzaiean efi aldunak lendakari eskubideak bario onirritzi eta emon dautsez Roosevelt'i.

Eskubideok beste Estaduek az eferosi egiteak lotuteko ta diru, eta luzapen onek 1940'gn. urterarte iraungo dau.

ALEMANIA'KO BURNIBIDEAK, ES TADUARENTZAT

Berlin.—Burnibideak Reichstag'ek agin pide osoa dauala, gaurgeroz lege ori beteko da.

Burnibide guztiak Eraman-Ekafi Zaingoaren eskuetan geldi dira, ta angio langilek estadiaren otein izango dira, laterfio-gepeko.

UMETXO BAT OSTU

Versalles.—Amar urteko mutikotxu bat ostu dabela, diño, Saint Prix'en.

Lapufak karta bat utzi dabe. Mutiko arek gurasontzat idatzia da eta euren etxe-aufian dagon Banku baten, amar egun bafu, 1.000 franku lagateko diñotse.

Polizikoak alegietan asj dira aztafen bila.

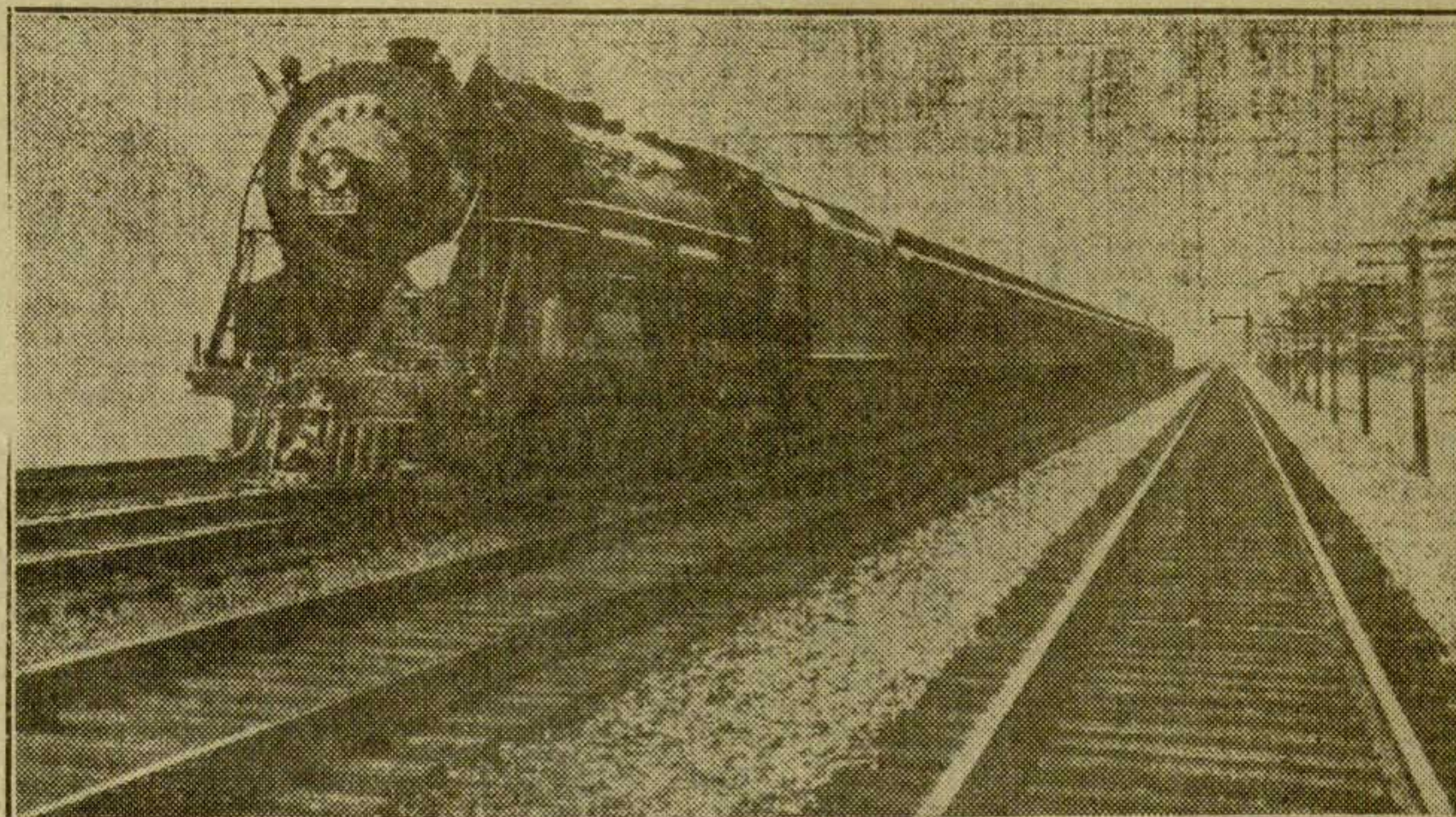
BLUM'EN ITZALDIA ENTZUN NAIRIK

Paris.—Naziona sozialista diralakoen batzaiean Blum jaunak itzaldia egingo dau. Itzald' ori gorabera andikoa izango da la uste dabe politikako, eta urduri eta iritsez da jendea entzuteko.

PRIETO INGELATERA'RA DUANA GUZURPETU DAU

Valencia.—Atzeretako izparringietan Prieto Azkarate'ren ordea Ingelaterara duala esanaz edatu dan izparrak osorik guzupetu dau España'ko Ordezkaritzak.

Bultzi ariñak

New York eta Chicago bitartean dabilzan bultziak, ariñetaikuak dira, ta orduko, eu'azak kilometro-bide egiten dabez, Mungia'ra dabilenak bano pitintxu bat arnago, ezia?

Paxisten ibillerak

NEGUKO GAU BATEN...

Udazkeneko ipuñ neguan jazota

AKELAREAN

Txur-txur, mur-mur gixon gordin eta mardulak asare-mendiko bidetan kontu-kontari diardue, sorginen antzera. Akelareak ugarituen dira. Iru ta lauko taldiak loditu.

Gabaren itzalean agintariak ere ta bideak bilatu. Amaika gabetako ames-lanen ipuñ ba'dakie sokondoak.

ITXAROMENDI

Itunaren ondoren, argi. Esan-mesaren lepoz, ames. Amesak ugaritu afen, keska ta estutasuna geyagotu ofailik. Azkatasuna urun dago. Itxasoa taf-teko. Itxas-bidearen ondoren argia. Argia'ren edera ilunetik begiratu! Baina, to! Ames zoriotsua! Bidea eze dago. Lapatzaren gibeletik... Odolik bako Ogoño ain gaiztoa izango ete, ba, asmuok salatu ta bidea galazoteko?

AZPIKERIAN

Iru lagun naiko dira biderako. —I gaste, bide laguntzale izan gura? —Neko izerdiak ordaintzekotan...! —To! Gixi orain. Bidea amaitzekotan zidafik izango dok. Ogetamar mila la laurlek, eurentzat. Biderako lagunak... —Ez keskarik. Diru-diru, lagun onak lastef izango. Iribaria.

BIDE ERTZEAN...

Ba'dira lagunak. Berba gixi. Asmo ugari. Ibilera asko. Baina ontzia? Oi, ontzia! Ez keskarik. I mendi-baruan egongo az ta argi egingo dok. Kifuka diarkulala ontzia preet egon go dok Lapatza aurrean. Gero soñu jo egik ta ontzia atxetan sartuko dok. Gertu?

GABAREN ITZALEAN...

Burtariñak-burtarin Lekeiti'o'rako bi-dea argiz dabil. Nok igafi gudari ta izardunen aften aspikariorik igaroko, zanik? Ara gelditu bultziok. Ixi! Banandu kru aldetara. Jatsi ota tartetiki! Misterio ugari. —Eskua uratu dok? Ez ardurarik. Jo aurera. Itxas-bitzak an beyan. Lastef gaituk an. Azkatasunaren edera!

AMES ZORIONTSUAK

—Ara! Argia kifuka ikusten? —Ixi! Bera ete? —Bai. Ez bildurik. Motor otse entzuten? —Txistu! orain! Arin! Bixkoi! Ez bilduritu. Jo aurre! Ixitsutago! Pa. kum!!! Pa... kum!!! Ene bada-ta! Jaungoiko lastana! Pa...!!! Geldi of!

IZERDI OTSA.

Gorputzak jurea. Arnas estua. Ikarea. Tuku-tuku sa-fatua. Ondeza. Bat, bi, iru... Izkiludunak andik eta emendik. Ames edo ipuñ?

GAU-TXORIAK...

Eiztariak izkiluak laga-ta txori batzen. —Talde onen ixenak ezagutzen? —Palacio eta Abasolo'tar Jon lenenguan. Bejil eruatzaia... Muniz'tar Joseba Augustin, gintza zala. Berastegi'tar Joseba Imanol, ikaslea. Jaen eta Ureta'tar Imanol, gudaburua, orain Garelano'ri lotua. Onek txori edefak! —Geyago oraindik? —Lastef aspertu az. Oaf. Kareaga'tar Karla, aginatarzafia. bigaren belbilarren eruatzaia. Garteiz'tar Joseba Mirena, osalaria. Vallejo'tar Koldobika, arkitetua. Basabe'tar Karmel, Bizkaya giru-etxe ko langilia. Ogetamar mila emoteko gertu itxuraz. —Ba'dira oraindik. —Zenbat ordia? —Oaf. Bardesi Iza'tar Koldobika, belbil eru-atzalia. Herrera'tar Endika, abadia. Herrera'tar Imanol, antzoki-eraltzafia. Lumbres'tar Pilipa, Mihetako bal menduna. Alzola'tar Gotzon, belbil-eruatzaia. Magunagokoetxea'tar Peli, langilia. Legietxea'tar Imanol, Uaria'ko ol ebailen arduraduna. Danok itxasorako, belbil eruatzaillak izan eskik.

TXORI ABERATSAK

Poitsea bai ufi txoriorik. Naru azalak ondo estaduta paperez, urez ta zidafez. Ipatz baltza bidean artu aren etzi-tzotituko.

Zenbat balio luman? Miloi erdi... —Ixilik ago, Gorago bidjak. —Miloi bat. —To, to! Gorago bideak oraindik. Ames egin, eguak oratu ta pote egin. Neguko gau baten... Amaikatu ipuñ edef geroratu yozak aurtengo neguak argi bila yabil-tzan itsuen lepotik!

ZOSTOR GEYAKO BIDE ERTZEAN

Txipristiñak arao? Jo bertara! Ara beste batzuk jota. Fernandez'tar Iñaki, Gandarias'en mofoia. Fernandez'tar Pantzeska, La Basco-nia'ko langilea. Banegas'tar Kirtsanda, frutu-saltzafia. Elorza'tar Pantzeska... Ixo ofatit! Ez geyago nekatu. Argia ba'datof. Zabaldu begiek. Ames? Ez... Loratzak an... ofutsak emen... Neguko gau baten... Udazkeneko ipuñ bete da. Oriak jausten diran lez jausi da amesa... Akelarekoak ixildu dira... Amaika gabetako ipuñ amaitu. Ataegin? (Atzok, zenbakitik atzeratuta toki-rik ezezagalako.)

"EUKADI" EGAKIN-ALDE

Gaur, Euskalduna'n

III'GN. ABREGO !!!

Gaur aspaldiotan izan ez degun pelota-jala izango degu Euskalduna'n. Eremontez palaz eta otzaraz inoiz ikusi ez ditugun jokaldiak. III'gn. Abrego... Pasaj... Aretio... Aranburu... Obeagorik non aurkitu? III'gn. Abrego! Eskuz-esku, inof ez bezelako esan genezake jala. Ezpon-da'ri irabazi egin zion. Ezpanda'ri! Iturain'eri ere irabazi. Eriz irabazi ere galfera. Goragari ospetsuagorik ezafi ota al genio geure Abrego'ri? Pasaj! Palaz, jaun eta jabe. Aretio! Otzaraz Euskalduna'n eramango dionik ez degu ezagutzen. Er-muafa punta-nuntarengo degu.

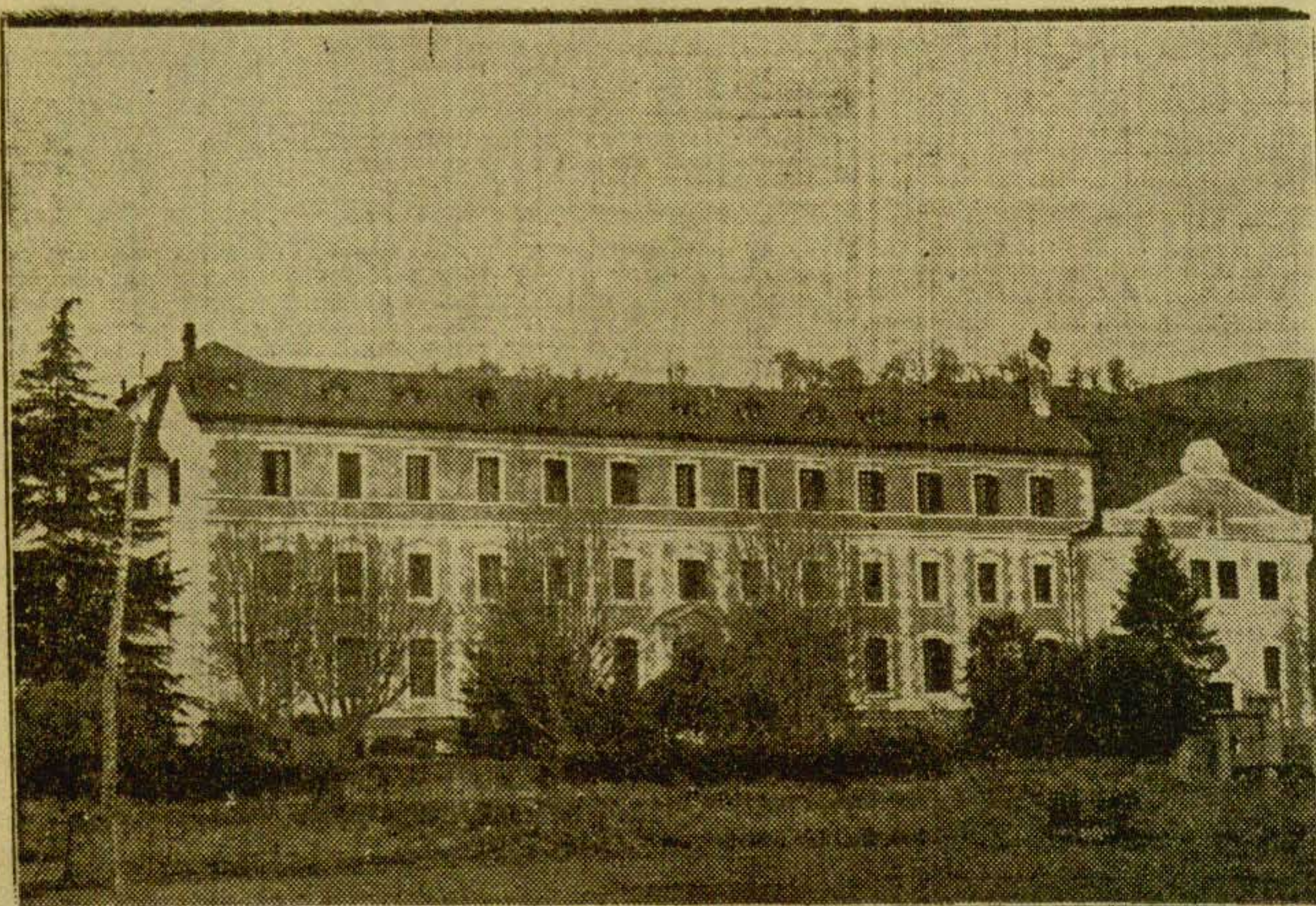
Markines, Onandia, Legara, Aranburu... Euskalduna'ko onen, egokien eta autuen guztia.

Onek danok aitarurik pelota-tokian, gaur ikusiko ditugu. Urduri dira pelota zajeak lekuri izango ote duten. Lekua? Berandu dabilenak, ez dakigu... Bada ezpadaere

J. S. B. G. F. Z. P.

Barcelona... 1 1 0 0 3 2 2
Espanol... 1 1 0 0 1 0 2
Gerona... 1 0 1 0 1 1 1
Levante... 1 0 1 0 1 1 1
Granollers... 1 0 1 0 1 1 1
Gimnastico... 1 0 1 0 1 1 1
Valencia... 1 0 0 1 2 3 0
Castellon... 1 0 0 1 0 1 0

Bizkai'ko gexotetxiak

Zala'ko irlandar anderaena deritxon gezotegi edera dogu au.

Amazortzi urtetik berrogetabosterarteko gizonak berrizko ezaugarriak erabili biarko ditue

Esnetara egon biar diranentzako agindu jakingarriak. - Janari ugari eldu dira. - Guda-tokietan etxe edo lurrak errentan dabezanentzat. - Beste gayak.

Ereketan aiantza

Zaingo ontako mendia-erria egun eferka ta ibayetan aiantzan janduteko balmen-agiriak emoten diardue, legearen arabera.

OROAGINDUA

Euzkadi'ri jela zalakion guda-ontan nekazariak ezin jardun ditezke lur-lanketan. Edo os, nekez jardun behepein. Eta noski, bearkunak betetzeko dirurik gabe arkitzen zaizkigu. Basetxe-jabetzari buruz edo nagusi-maiztefen arteko artu-emanej buruz jauritazak artu ditzaken erabakiak ikuitzer edo igarizera ez goazen afen, aln eraso gogofaren mendera jaustia dauden nekazariak laguntza opa bearean gara; beln-bejgoa beentik. Oritaz, Nekazariak Burukidea gurkeza dedala, eta Euzko-Jauritazaren on-iriziz, auxe agintzen det:

1.º. atala. Guda-ontan dauden urak jardu oi dituzten nekazariak, igazko uztaillaren 18.º gafea ezkerro landu gabe edo uzta jaso gabe arkitzen ba' dira, etxe-erenta ordaintzeari buruz jupapena opa diegu. Igezoa edo aurtengo erentei buruz alegia.

2.º. atala. Lengoa atalean opatzen dan luzapenatzaiz jabetu nai duten nekazariak, auxe egin bearko dute: Ne-

kazariak Burukideari idazki bat zuzendu idazkian, ezari bezate eferentan darabillkiten finga, landu ezin izan duten zatigaren gañekaldeko neurien berri emanaz, edo guda dalako jaso ezin ditzuten uztaiz adieraziaz. Ezari bezate baita ere, lurak zein uri baruti, auzo edo lekuekta dauden; eta zenbat ordaintzen duten eferentaz. Orobait, eta eferenta guztiaren edo zati baten luzapena lortu nai duten.

Aitortpen au, bere-bezez aurkeztu ditzake Nekazariak Zaingoan (Goi Arribidean). Baita legezko Bazkun. Bazkun oiek Nekazariak Zaingoari bidali bearko, dizkiote eskuekaratuko zaizkien aitortpenak, Lendakariari dagokio aitortpen oietaz erantzutea. Eta ezari diranak egiztatuzten dituan argibide bat azaldu bearko du.

3.º. atala. Nekazariak Burukideak, lengoa atalean aiatu degun argibidea ikusi ondoren artuko du erabakia. Nekazariak ber-bezez aurkeztu dituzten aitortpenak buruz, argibideaz beiz, derizkion eraz jabetuko da. Eta erabakiak, Agindu bidez amango ditu.

4.º. atala. Oroagindu au izan bedi indararen Agintaritzaren Egunerokoan argitaldua izango dan egunaren biarmonetik, sortu-erazi duten zer-nolak

Lendakaritza

Ontzia eldu

Levante aldetik eldu zan atzo "Anboto-Mendi" ontzia bidean ezetarikio eragopenik izan bage.

Paxistak biadutakoak

Gipuzkoar aldra bat eldu zan atzo be, Lekeitio'ra, paxistak euren efi ta etxietatik jaurtitakoak.

Irureun eta ogetamairu ziran, Ondaroa, Zumaya, Zarautz, Getaria ta Zestona'koak.

Sorospide zaingoa

Gracia jaunna, sendatua

Atzo esan genduanaz, zaingo onetako burukidea osatebakuntza egin dago, eta apur bat sendatu egin da. Gexo dagon osatexian ikertari asko izan ziran atzo, burukidea ikustera.

Babestu bafientzat lekuak

Babestuen alde egiten dabezan etengabeko lanen bari emon euskun atzo, zuzendari nagusiak.

Gipuzkoar'lik paxistak jaurtitak azken egun onetlan eldu diranak, azpe ta ostatu izan dagien, guztientzat orixe aurkitutako lan ast'ina egin beara izan dabe.

Bialdutakoak ugari izan ditugun afen. Zaingo ontako otseñak gogo biziz jardun dabe, ta eldu diranak ez dira kale gofian gelditu. Euzko-goneiaren agindupean dagon lufaldera eldu bezin laster, zer bea' eta axe izan dabe.

Aterpe, janari eta janziak aurkitu eta emon dazseguz. Janziak, be, aldean daukezanok baño besterik ekarlen ez dautse laga. ba, paxistaen agindari ankefak.

Emokunak

Zaingo ontan atzokoan jaso ebezan emokunaren eferkadea.

Villanueva'tar Pidel, 6 laurleko; Bilbao'ko bidari-otseñak, 149; Gintza'ko zuzendaritza nagusia, 189; Amuria'ko andeatze-alkartasuneko bazkideak, 393; Abere-ildegiko banakaria (isun bat), 10; Loscos'tar Koldobika (elkesari gixitza), 67.50; Vencio'tar Paul, gudariaren umezurtzaintza, 10; Alizana Maritima, Bilbao'koa, ume biartsuentzat jostalutarako, 870'f Maron'dar Joseba, Jurado Mixto'koa, 20.

Zaingoaroko deya

Zaingo ontako idazkaritza ontara eldu beitez, aratsaldeko 4.º etatik 6.º etara, urengo notin oneik:

Almeida'tar Keskentez; Begiristain'tar Dunix, Aranburu'ren alarguna; Rodriguez'tar Domeka (columna Azan); Zornotza'tar Pantzeske, Barakaldo'koa, Iria'tar Burna Domeka.

Lugintza

Koperatibetaz agindua

Aufegibegimenaren zuzen daritza nagusiaren arloa izan oi koperatibak zaindu eta muelaz jarten dituna. Baña Lugintza-Bazkintza eraldu barik dagola-ta, okefak sortu ez dagiazan luepide onek, agindu bat emon dogu.

Agindu ofek dinonez, aipaturiko Bazkintza eratu bitartean, esandako arazak erabagitea, Aufegibegimeneko zuzendaritza nagusiko koperatiba arduraguarri dagokio.

Erri-lanetan

Nasako Lanetako C. L.ºko Azterkarien Batzara

Erañegun, Eri-lanetako idazkari nagusia buru zala Bilba'ko Nasako Lanetako Artezkarri-Batzordeak Batzara egin zan.

Gudaritzeari buruz Zaingo onengandik jaulki diran Oroagindu eta Agindua zeat bete-erazi bearean gara. iñortxork ere aldera egin al izan ez dezan. Gañera, Euzkadiaren agintepen dagon lufaldean bizi diran gizonetako guztien notin zer-nolak, emezortzi (18) urteik befogetabost (45) bitarte-koenak alegia, ikustatu egin bea' ditugu. Elburu oietaz, auxe agintzen det:

Lengoa atala. Oroagindu au argitaldua izango dan unetik izan bitez Guda Zaingoaren ikuslaritzapean, emezortzi (18) urteik befogetabostera (45) bitarte-ko gizonetako guztia.

Bigafen atala. Gudarituak izan diran urte-koak diranak, eta lezepean dauden Saldietan nor bere gogoz gudarituri arkitzen diranak, nor diran noiz-nai azaldu bea'fen arkitzen dira. Ofetarako, jaso bitez Saldia emango dizkioten gudari-txartelak. Irugafen atala. Gudaritza Oroagindu onegaz zer ikusita duten gañerantzeko guztia bereganatu beazate dagokien notin-txartela. Oroagindu au "Agintaritzaren Egunerokoan" argitaldua izango dan efer-naren zortzi-afen buruan. Biioaz txartela-

Beste onako auk ere batzaratatu ziran: Eri-lanetako aztertzaila nagusi; Nasako Lanetako Artezkaritzako Zuzendaria; Kamina'tar Koldobika jaunna; Azketa'tar Eferituta, Artezkaritzako batzafkide jaunna ezin batzaratatu izan zan gaixo zegolako ta Matxin jaunna izan zan aren ordeko.

Ao hemez ontzat eman zuten azkenengo batzafeko agiria.

Salerosketa ta Ornietak-Zaingoak nasako-lanetako zofak eta ostontzekoak ordaindu zituala-ta, eskefak emateko idatzi bat irakurri zuten.

Txurufakaren irudia burutzeko astia lufatzea eskatuaz Salazar Garcia jaunna zuzendutako idazkia ontzat eman zuten eta astia lufatzea laketu.

Efi Lan Zuzendaritza Nagusiaren agindua baten bati emon zan eta kaiafeua egiteko dan ornigoaren sa-neuriak ontzat emoten dira agindu orietan.

Eferiru eskatu daben langile biri emon yakue ta eferitruaren bari Gubernu'ri emongo yakola esan eben.

Portuko langilien lau-sariak bardiñ duagotuten dauzan lege bat, be, ontzat artu da; lan-sariak aundienak 15 laurlekoak dira, euneko amaf jasuz batenaz-beste lau-sariak eta lan urtearen azkenean emoten ziran lan-sari bereziak kenduten dira.

Urondo jaunarekin bafketan. Portu-Lanetako Batza'ren kontuak garbitutako sortu zan Batza'k atzoko batzatean Salerosketa ta Ornietak Zaingoari portuko eskabideekin ta petxakin batu dabezan diruak emotea erabagi eben eta dirutza ori ondo yataraka Gubernu'ri-esan euskun Urondo jaunak—bestela diru-emoketa aundia yatorken eta.

Oraingo une au kontuan eukirik artu da erabagi ori—jafaitu—Astigafabia jaunaren aburua ontzat arturik lau-sari bakara ipini da langile guztientzat; langile bereziei ortik ez yatorkue kalterik, eta beste langilei mede aundia yatorkuez otik.

Langilien-arteko ezamesak olantze burutuko dira. Batenez-beste euneko amaf jasuz egin dan lan-sarion konponkelea.

Portu lanetako lan-saritan len baiño 190.000 laurleko geiago eralgiko dira; baiña len urte buruan lan-sari berezitan (gratificaciones) 400.000 auferatzen dira portu-lanetan.

Ian saririk txikiena eguneko 10 laurlekoak da.

Janariak eldu dira

Gauf Zaingo onetan izan diranetik urtenena U. G. T.-Batzaren ordeiz izan diran Nadal eta Vierna jaunak doguz.

Sanchez Etayo Idazkari Beriziak janari-mordo bat eldu zala—esan euskun—; ardauna, orioa ta igali-mueta asko erakari dabez.

Janari-Zuzendari Nagusi'rekin

Paulino Gomez Beltran jaunak auxe esan euskun:

Iragafita egozan janariok banandu dira. Tomatearen saneuriak buruz oar bat; tomate ofeik erosi diran lekuan, be, bestietan baiño geiago pagau dabez ta kosta yakun baiño geiagorik ez dautzague eskatu.

Umientzako janariak geitu gurarik gagoz ta pospatu-janariak emente berton egiten dautsuez orain eta umientzako beste janari batzuk be, laster saltzen ipiniho dira.

Janari ofeik egiten dauzan ola batek aste buruan 90.000 ontzikilo erdiko libretei edo txartelei kilo erdiko ontzirik ez dago ta kilo laureneko bi emongo yakuez. Len efiat bi kostalan zan ontzia orain iru efiat izango da.

OSASUN ZAINGUA

Burukidea, atzerfion

Inglatera'tik Espinosa jaunak egin dauan urutidazkia artu zan atzo.

Andik Frantze aldera urten ebala diño, ainbat arazu erabagi ondoren. Zaingo ontako arazuok, ondo baño obeto erabakiak izan dira. Berakin diran ingenieruak be, ondo dabilzala, diño.

Gexo ta umiei esnea zelaz banandu.

Joandako egunetan esan genduanaz umientzat eta gexontzat esnea zelaz bananduko dan adirazi bea' dogu gauf.

Oar au oso jakingafia da, medikuentzat eta esne-gaiz alikatu bea' diran gexontzat bates bere.

Oean egon bea' daben gexontzako eferetea Zaingo ontako agiri ingietan idatzi bearko dau osagileak. Zaingo ontako papera ez danik, ez dogu emen aintzat artuko.

Zaingo'ko batzaf askariak eginda-ko gexo-muetaf salak, gogoan izan begiez zendagileak esne-beateko eferetea egiterakoan.

Agiri oetan, izen-abizen, bixitoki.

LORETZO ELEBERRI - EDESTIA

Zarautz'tar gudari kementuari, geigari ta maitasun.

I. Emezortzi urteko neskatil gastea gipuzkoar kosta ur txiki batean bizi da, gurazokin, Alaba bakara izanik maita dute gurazok, bakara eta emakumea danian ba'dirudi gurazok maita dute.

Aita ama'k karjafak dira, jafotiz karlatat sendikoak. Sendi aundiki ta aberatza eta adiskidetasunak ere aundiki artean.

Alabatxoa karlatat onak bezela... ordei zaletasunaren asia. Euzkeraz ba' daki, gurazok erakusten aleginduz ez badira ere, umetxoa zala uriko ume artean ikasia da.

Gurazok sendian ez dabilkitie euzkeraz eta euzker-ulari dioten gorotxo, aundia da. Neskatil gastea lekaine ikastetxean ikasketak egia da eta ikasketak egin ondoren etxeratu dala aldi gutxi.

Emezortzi urte ez dira lagun txafak emakume luraña izateko eta Loretxo'k gasteasuna eta polit lurañasuna berekin dauka. Uri txiki batean neskatil gastea ta luzaroen etxetik al ebili ta etxeratzen, Uri'ko, mutil gasteak inguruen izan oi ditu. Gaste, polita, zintzoa... aberatza ba'da, gasteak ezik muti zafak ere ingururako zaizka...

Uri txikitjan efiaketa edo polititak zer ikusi aundia dauka adiskidetasunarekin eta jakina, Loretxo'ren gurazok karlatat izanik beren adiskidetasunak karlatat eta espanar aristokratik ziran.

Gurazok bereala ekin zioten beren alabatxoa aundiki sendi artean aurkezen, ezkongala bilatzeko aundia, Loretxo'ri gurazok sartu zioten euzker-aztertasunarentzat gorotxo bizi, espanar aundiki artean atsegin balizan joera au. Bai ta ere euzker-kutsua zeukan guztientzat; aberatzearen gauzak ba'ziran eta aberatzeasuna gogofotografi karlatarantz.

Bereala ari ziran iru edo lau gaste

Zuzentza ta Gogolantze-Zaigoan

Il-eleizkizunetara

Arantzadi'tar Engartzi (G. B.) zanaren gogo-aldez Nikola Deun txadonnan ospatutako il-eleizkizunetara joan zan atzo Leizaola jaunna.

Bere langelen ez zuan iñortxo ere artu.

Matxiñada bake'sua

Orizaba—Katolikoz egin daben matxiñada baketsuak bere ondorenak emon ditu, Cordoba'n eta Veracruz'en.

Amajau mila lagun oraintu zabaldur diran elizetan sartu dira. Kanpai otsak jai ori zaratatsu adierazi eben.

adin, gexo, eta abaf adirazi bearko. Gexo ofek ziurtauteko, sendagile aztertzaleak izendatu dira, egiaz jokatuz dagiana zigortan izan dedin.

Umien ta oean ez datzen gexoel, kartila bidez emongo yakoe. Zaingo ontan bertan dagozan sendagileak emoten dabe kartila ori, ume ta gexo aztertu ostean, eta euek bakatit emon be.

Beste sendagileen agiriak ez dabe balio. Sendagile oneik bere, esandako gexo-salen arauz.

Sendagileak izentauten daben aldrako bakarik balloko dabe kartifok, eta esnea astean bein bananduko dogu.

Labur eta argi esan. Oean datzan gexoari, bere, sendagileak egingo dautso agiria, baña Zaingoko paper berezian. Oean barik gexo eta umeak, gure Consultorio dalakora jo bea' dabe.

Oaf

Esnea erixteafen, iñoren umeaz eldu dakiguna zigof astunaren gai egiten dala, jakin begie guztia.

Esnea erixteafen, iñoren umeaz eldu dakiguna zigof astunaren gai egiten dala, jakin begie guztia.

ILETA-OTOYETARA

Atzo goxian, iragarfita be alantxe eguan-eta, Bilbao'ko Nikola Deima'ren eferentzian, Arantzadi'tar Ingartzi zanaren gogo-aldezko eleizkizuna izan zan.

Eleizkizun edef aretara, Arantzadi zanak adizkide asko izan be-ta, ozte aunditxuba eldu zan.

Arantzadi'tar Ingartzi zanaren eriotziak, gixon zintzo ta on a ezagutuen gehanok, ifun be ifun itxi garz. Batez-be, baña, bere emaztia dan Barandiaran'dar Gixane ta onen seme-alabak.

Sendi atsekabatu oni, etxeko poza ta itxaropena zan buru nagosija galiziaz izan daben alseabe-aldijan, lagun geyakeze. Batez be, baña, ezagun-ezagunak yakuzan Estepan eta Imanol'i, be-yuakijue gure laguntzarik analofena.

Arantzadi euzkeltzalia, "Kizkitza" euzkera mañalia, euzkera ezipanetan ebala il zan, Euzko-Aberfija'ren zori-txarari negafez.

"Aberfija euzko-odola ba, ba—iñuan—euzko-odola ainbat maita biarko degu odol orj zaitzen digun gudaria: euzkera."

Ora, of, "Kizkitza" euzkeltzaliari iltzer zala ezipanetaratu yakazan itzak.

Oldozmenetik idazkortzera eta idazkortzetik ingira eroyau oldozkuna osuan birbilduge ilotzik jausi zan euzkel-idazlaren lefo labuf ofetan ulerituten doguna, auxe da: Aberfija, euzko-odola. Eta euzko-odol orj zaitzen daben gudarija, euzkerea. Beraz, odol orj zaitzen daben gudarija, maita be maita izan biaz dogu, aberfijaren odola zaitzen daben gudarija, aberfija-dalako: geure euzkera matagafija dalako.

Euzkera ez dakijan euzko-abertzaliak, ikasi egingo dau. Abertzalia ez dan euzkeldunak, ostera, dakijana be, aizu egingo dau."

Ona, emen, Arana-Goiri'tar Sabin Irakasle aundijaren oldozkuna.

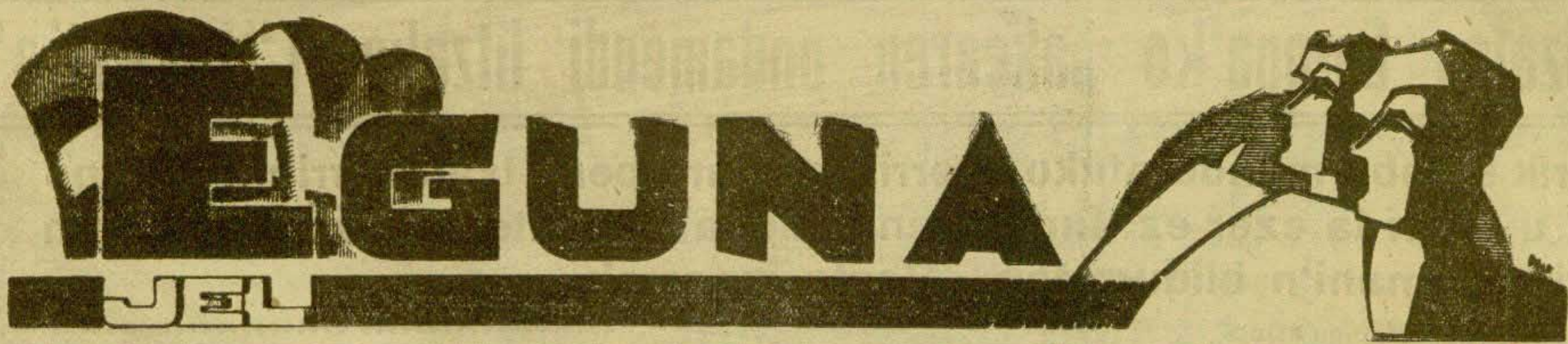
Oldozkun au buruz ikasi biaz genduke. Arantzadi'tar Ingartzi'k aiatuten daukun euzko-odola zaitzen daben gudarija, euzkerea, benetako euzko-matetasunaz matatu dagiguntzat.

GUZURRA TA ABAÑA

Egijaz kalterik egin ezin dabenak, guzura erabiltzen dau, ta samur erabili be.

Colombia'tik bidaldu izan daukun idazki bat irakurri dogu. Eta ain zuzen be, karmeldaf lekaide batek bidaldu daukuna da.

Euzkelduna ta Euzkadi mafe be mafe dauana da lakaide ori. Beraz, izen dan lakaide agufarfigia.

Gaurko izpar urtena:
Gaitantxu txoria, ka-
yolaratu dabe.

Lgo. urtia

39'gn. zenbakija

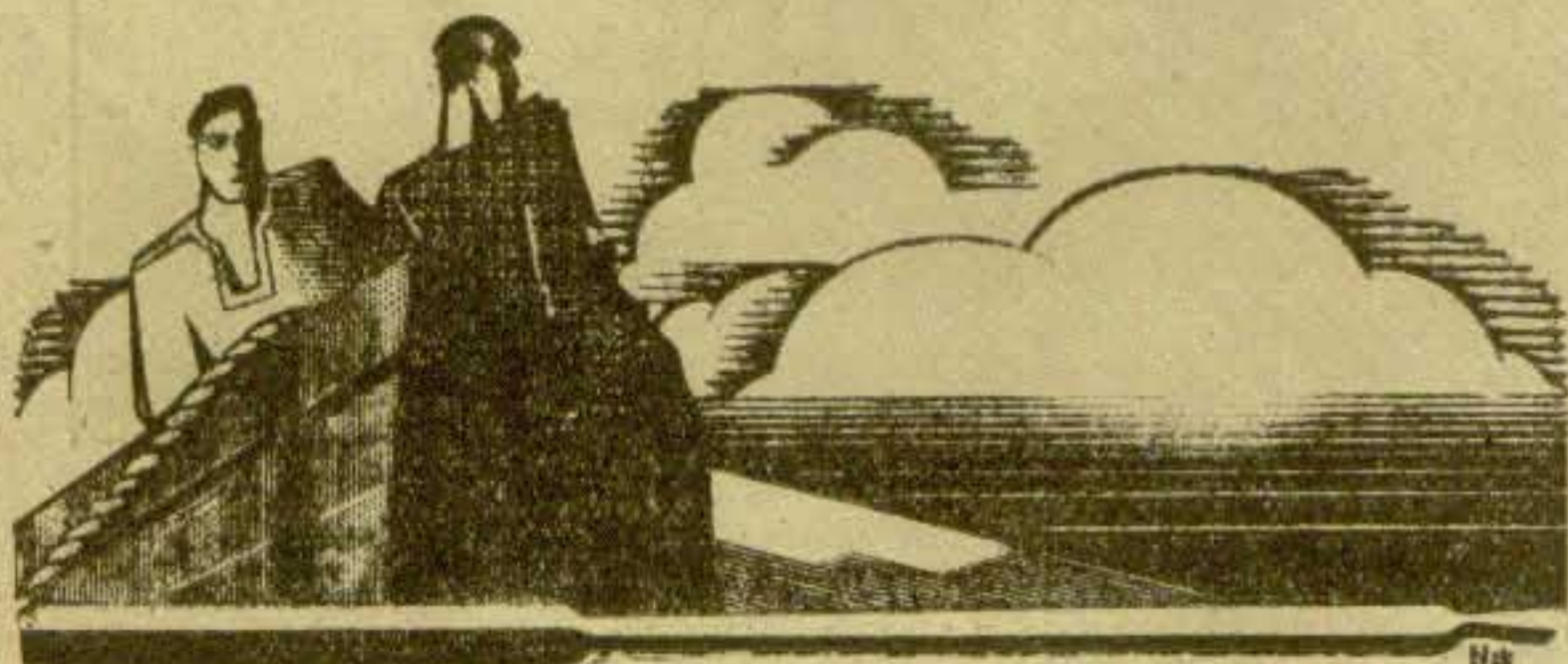
Idazkolea ta banakolea: Correo, 17'gn.

Bilbao'n 1937'gn. otsalla 14'gna. igandea

15 eunen

Españar errepublikarrak Malaga'ren gain?

Rio Janeiro'ko izparringi batek orixe diño. - Portugaldarrak eztabe kontrolik gura. - Kontrol batzordeak ez ei dau orretarako eskubiderik. - Bestiak zarataka diarduen artean, Italia azpitik. - Beste izparrak.

UMIEN ALDEZ

GOGO-LANTZE'KO ARDURADUN JAUNARI

Guda oñetan gure begi-gogua.

Pusilei begira gogoz, gure azkatasunari ixaroten.

Indarean dogu gaur bakearen oñaria. Indarean garaitza ta zoriona.

Noizik bein atzera begiratzea bidezko oñatik.

Atzeak indarik eta alik izaten dau garaitzetan.

Gure efiaren zoriona egiten gabiltzanok, gure ondorengoei begiratzea

bidezko.

Gastedia doguz aufetik; umeak tengadaka atzetik.

Gastediak bidea zabalduko dabe; umeak landu, edetto.

Umei begiratu dagiegun, ba, mailasunez.

Begiratu bakarik ez. Eurenka jo, eura ikasi.

Eta landu, argitu ta ugaritu euren gogua.

Ume erukari ugari ditugu gure artian, gudea erudun dala.

Sorospide Zaingoak bere gain artu ditu umiolatik ugari.

Elxe argi ta dotoretan mailasunean zainduten dira ume erukari ta

koitaduok.

Zaindu ta atseginetan erabili.

Geyago egin biaz da oñatik.

Elxe oñetan Gogo-lantze sartu biaz da.

Txolarte atseginetan ume koitaduon adimenak argitu biaz dira.

Oñetarako eragorpenik eztozu ikusten, bilatu afen.

Onura ainitz, bai.

Guda oñei begira, atzerik ezlasigun aztu.

Gastiei begira, umerik ez bastatu.

Azkatasunari begira, abeti zorionsua egin.

Oñetarako gorputzak sendotuaz, argitu ta landu umien gogua.

Gure zorionaren kaltegarritza gaurko umien, biyako gizonen ez-jaki

fea litzake.

Ume oñen irakaskintzea gogoz artu daigun, gordeleku oñetatik urten

barik.

Oña gure asmuu.

Gogo-lantze'ko arduradun argiari biotzez eskintzen dautse EGUNA'k.

Arrantzale zarra oldozkor

I
Nora begira ogo
euzko atantzale,
aitza baizen trinko,
señalo eta kare?

II
Euzko itxasontziaren
kerkuz euzko gogo,
buruka baltzean
narek nor izango?

III
Bakarik lotu os,
itxaso nastuan,
bataz adorerik bai
oiñdiko goguan!

KONTROLA EZARTEKO ESKUBI DERIK EZ

Lisboa.—Latorjiko batzordeko aldun ba tek idazki bat argitaldu du. Erbesteko ara zuetako ministro izandako ofek, Londres' ko komiteari eskubide ta almen guztiak ukatu dautsaz.

Kontrola ezarteko ez ei dau batzorde ofek esku zuzenik, estatu guztiak asmoz batez espai dute erabakirik artu. Bere luraldean Portugal'ek ez dau kontrolik laketuko. Bestera egitea, auzerantzarako oñari ofek ezartea litzake.

ORDEKO BERIA

Estambul.—Karacha'n, Turkia'n, dagon orusiar bialdu orain opor egunak dituan afen. ez da Ankara'ko bere lengo lekura itzuliko, zuzumufuak diotenez.

Surita. Berlin'en dagon erusiar bialdua, izango dala aren ordeko, esan dute.

INGELEN IZPARRINGIAK

Londres.—Gaur goizeko, izparringiak, ainbat idazlan dakaitez España'ko Ipar al dian ixandako gudaketiaz. Au dala ta Malaga'k jausi biera ixan eban, Izparringi guztiak ezertariko politikeari begitu gabe, paxistaren ankerkeri astunak azalduten dabez. Atzetitafak gudaketa ofetan ixan ziran ba, argi agertuten dabe. Berogei mille bat alemandaf eta italiann ixan ei ziran, era guztietako guda tramankulek.

MILLER'DAR PANTZESKA EPA-
KARIEN AURIAN

Ginebra.—Une batetik bestera Malaga epaikarien auriar aurkestutako da. efi epaikaritzako lendakari izaniko Miller'dar Pantzeka.

Españar guda-oñetan

Porcuña, Montoro eta Villa del Rio
noiz jausiko. Italiarrak Malaga
"garbitzen".-Beste izparrak.

GARBITZEARI LOTU DIRA

Malaga.—Uria artzen asaldia lagun egin dioten italiar'ek lau mila gutxienez, uria ta inguruak "garbitzeari" lotu dira.
PARQUE DEL OESTEKO BURUEA
Madrid.—Agencia Havas'ek Prante'n emon dauan izparrak diñonez, bart paxistak gogor jo omen ruten Parque del Oeste al-dean, eta ofizialek eraso ofi erantzun ga-fatza emon eutsela-ta, paxistak atze atze-ka egin biera ixan ebela.

MALAGA'REN AURKA?

Rio Janeiro.—Emengo izparringi bater di-ñonez españa'k erepublikar' gudiariak Ma-laga'ren aurka asteke urtea dabe.

Oñetarako Valencia'tik Almeria'ra gu-dalburu nagusiak jua dira, biaz diran la-nak egiteko.

Efitaf indafak Motril ingurutan batzen asj dira.

GOBERNU BERIAREN LANAK

Tokio.—Yuki Ondasun Zaingoko minis-truaren asmoari erantzunaz, eunetiko be-deratzi gutxiagotu du latefiko presump-tioa Japon'go Gobernu beriak.

Oraingo presumpstua 2.675 milio'koa izango da, 3.038'koa lengoa.

Guda presumpstua ere asko gutxiagotu du Gobernu beriak.

GERTUKIZUNETAN

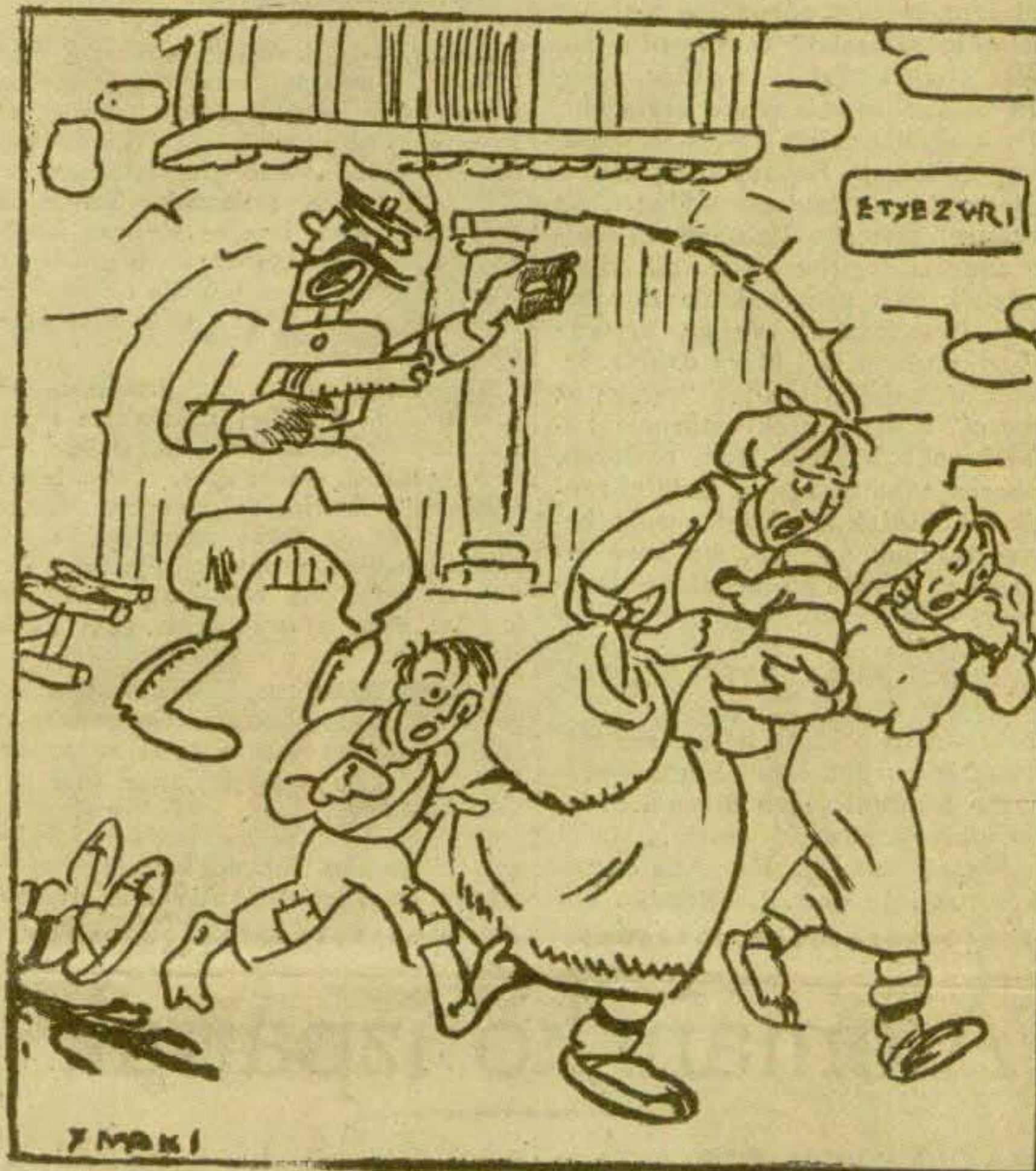
Varsovia.—Erusia'ko sartalde inguru-tan gertakizun audiak egiten diardute epaillaren azkenerako maniobrak dirala ta. Orixo dasate angio izparrak, 10.000 egaz kin beñeipen gutxienez izango dira or-tarako.

FRANTZETAR ETA TXILETARAK
Santiago de Chile.—Frantze eta Txile'ren artian itunben bat egin da.

ITALIARRAK ESPANA'RA

Londres.—Atle laboristen buruan par-lamentuan ots egin dau "ez saitzeko" ba-tzaia jardunean bitartean, Itali España'ren be aldera gudiariak bialtzen dabilela. Lord Cambrone'ren uster konitea da efundun, erabagi xiaz bat artzen estabe-lako.

Paxista gaizkiñak Gipuzkoa'n

Seme alabazuak.—¿Ofek al-dira amak, ain oñak, ain zinduk, ain ka-tolikuak zirala esaten ebenak? ¿Eta orduban, zer gara ba qu, amak?

IZPAR TXIKIAK

Portugal'en ukapena. - Malaga'n bi milla kar-tzeletan. - Rexistak espazgoan. - Beste izparrak

REXISTAK ESPAZGOAN

Bruselas.—Belgika'n rexisten espazgo ko laguntalde ugaria bilatu da.

EREGIEN UMEAK

Napoles.—Piamonte'ko printasiaz ume bat ludratu dau.

PORTUGAL'EN UKAPENA

Lisboa.—Portugal'ek kontrolari egin dautson ukapena itxas-gudari jakintsuak eta arduradun diren sei ofietako ordezkariak ikasiko dabe.

RUSIA SARTU LEI

Lisboa.—"Ez saitzeko" batzaf txikiaren uster Rusia sartu-lei kontrola egiten.

ITALIAR ITXASONTZIAK

Roma.—Italiar guda itxasontziarik geyo

nak, beñeun inguru. Libia'ko itxasertzetan dagoz, Mussolini berbera dago erabilke tok ikusten.

EZTIRA ASPERTU

Valencia.—Atzo goizian urduri jagi san eña itxasontzi batek ogei kañonazu jaur-ti ebazalako, Sagunto'ko landoletara zu-zondak ziran.

BI MILA KARTZELETAN

Gibraltar.—Clissold, Inglatefa'ko orde-zkariak esan dabenez, Malaga'n bi mila lagun dagoz kartzeletan epayari itxaroten.

ORDEZKARIEN KONTUAK

Berlin.—Gobernuak adierazi dabenez, orañafte Franco'ren ondoan eukan orde-zkaria "enbajadore" egin dabe. Faupel da ordezkari ori.

Inglaterra'ko izparrak

IZKILUAK GEITUTEAZKO ESA MESAK

Londres.—Arnak geituteko izentau dan diñe, itxas izparringi guztien autuak.

Oñe ste dirutza erabakitez, afituta lotu ei dira. "Daily Telegraph"ek, Westminster'eko batzokietan 250 milioe li-bra baño geyago ez zala izango uste eben.

Zergak geitua izango dirala uste dau, 4 txelin eta 9 penitlik 5 txelime'ra, librako.

VON RIBBENTROP, LONDRES'EN

Londres.—Erbeste arazuetako bigaren arduradunagaz Von Ribbentrop'en ordu bi-ko izketaldia izan eban.

Politika arazuak sakon samaf erabili zi-tuen.

Efusi ta Frantze'ren egiunea, españa'k auzia, koloni arloa eta Hitler'en azkenen go itzaldia izan ziran batez ere artzerty al-turten gayak.

LURA BAÑO LOIAGOA?

Londres.—"Daily Herald" izparringiak

zigorkada ederik ematen dio Inglatefa'ko Gobernuari, guda izkiluz ornitzeko asmoa dala ta. Zabafa ta lura baño loiagoo da-
la ere jaurti dio izparringi ofek aurpegira.

Langilearen lepo ezafi nai duala ortara-ko jaulki beaf dan gurtia ta gauzak ga-reztiagotzea baño ez data arazo ori da-
rion ondoren litzake. Guzi orixe dara "Dai-ly Herald"ek.

IZKILUAK ETA IZKILUAK ETXE- RATU

Londres.—Gibraltar ziara erabefituta da-
go. Baita Suez'ko Kanal, Chipre, Singa-poore ta Hong Kong'ko oñafiak ere.

Auxe esan du "Lokal Anzeiger" izpa-
ringiak, "Demokratiko kutsu geiegririk ere ez badu asmoak, ingalanda'k Gobernuak auzef artu dio aldun-batzari guda izkilo arekiko orniteta-arazoan.

Bere aburuz, berak beretzat eskubide guztiak artu ditu, ta neufi ezartzea bere lepo bakarik zamatu. Inglatefa'k izkiluak eta izkiluak etxeratzea besterik ez dazi.